

Referat despre literatura evreilor - a doua parte

Eclesiaslul (in ebraica Kohelet) este cartea cea mai recenta din cele incluse in Vechiul Testament, fiind compusa in secolul al III-lea i.e.n. sub influenta filosofiei sceptice si epicureice a epocii elenistice. Continuand atitudinea sceptica a lui Iov si pornind tot de la experienta vietii, autorul anonim ajunge la o forma de andoiala mai radicala, exprimata in termeni mai eterodocsi si intr-un limbaj mai filosofic. Dupa leitmotivul de cel mai profund scepticism "desertaciune a desertaciunilor, toate sunt desertaciuni" o unda reconfortanta de filosofie populara invioreaza expunerea, prin invitatia facuta omului de a se bucura de placerile vietii. Contradictiile (datorite interpolariilor teologice ulterioare), andoielile, negatiile surprinzator de andraznete abunda. Dar, dea supra acestei relative incoerente, se exprima intr-un stil retoric de inalta calitate literara spiritul original, pesimist si fatalist, sceptic si hedonist, lucid si polemic, care fac din Eclesiast cea mai "voltairiana" dintre operele vechii literaturi ebraice.

Cele mai vechi productii lirice ebraice, datand din secolul al XII-lea i.e.n., sunt Cantarea lui Moise, Cantarea izvorului si Cantarea Deborei. In genere poezia ebraica cunoaste teme si forme variate: poezie magica, religioasa, erotica, politica, elegie funebra, cantece nuptiale; adeseori aceste productii includ scurte tablouri din natura, sau momente din viata cotidiana, a taranului la arat, la secerat sau la culesul viilor, a zidarului, a paznicului lui de noapte, etc. Primul loc in poezia ebraica il detin Psalmii si Cantarea Cantarilor.

Cartea celor 150 de psalmi s-a constituit din mai multe colectii de poeme ale unor autori anonimi din epoci diferite, incepand probabil din secolul al VI-lea si pana intr-al II-lea i.e.n. Caracterul lor este variat: imnuri de lauda si imnuri de multumire lui Yahwe, rugaciuni, lamentatii, cantece de pelerinaj, de cainta, s.a. Influenta psalmilor penitentiali babilonieni sau ai celor de lauda egipteni sunt evidente. (Coincidente dintre celebrul imn al lui Amenofis IV si psalmul 104 pot duce chiar la concluzia unei adevarate imitatii literare). Specia lirica a psalmilor exista deci cu mult inainte (foarte probabil ca si la cananeeni).

Destinatia lor era de a fi cantati in cadrul ceremoniilor de cult; dar se pare ca psalmii ebraici (cel putin majoritatea lor) nu aveau aceasta destinatie. Expresie a unor stari de spirit individuale, psalmii au devenit adevarate culmi de lirism, de o rara intensitate sentimentala, cu o mare bogatie de metafore deosebit de plastice, de vii, de sugestive, de suave, de pitoresti.